

Novice iz organizacije Rdečega križa KRIŽIŠČE V POLJU

RK VEDNO PRIPRAVLJENA NA AKCIJO

V letošnjem tednu Rdečega križa, ki je bil v vsej Jugoslaviji od 2. do 9. maja, smo dali posebnega poudarka popularizaciji mednarodne solidarnosti Rdečega križa in proslavljanju mednarodnega dne RK, sprejemu otrok med mlade člane RK in

KRI REŠUJE ŽIVLJENJA

Prioriteta naloga RK je krvodajalstvo. Rdeči križ se zaveda, da je življenje človeka najdragocenejše, zato se bori za zdravje in življenje posameznika. V ta namen organizira prostovoljno krvodajalstvo.

Število krvodajalcev se iz leta v leto večja. V Sloveniji daruje kri letno 70.000 oseb. Med posameznimi občinami pa so na področju krvodajalstva velike razlike. V občinah, kjer so tudi drugi dejavniki podprli prizadevanja RK, so dosegli lepo število prostovoljnih krvodajalcev. V naši občini smo imeli letos že 10 krvodajalskih dni. Za odvzem krvi se je odzvalo le 1105 prostovoljcev – od 43.000 prebivalcev. Dosegli smo komaj 60 % načrta.

Z naglin razvojem zdravstvene službe so potrebe krvi večje in naloge RK obsežnejše, tako da že preraščajo okvire zmogljivosti. Zato taka naloga pač ne more biti več stvar ene same organizacije, ampak skrb celotne družbe. Nadaljnje delo zahteva sodelovanje vseh samoupravnih organov, sindikatov, SZDL in drugih družbenopolitičnih organizacij.

Uspehi na področju krvodajalstva bi bili lahko večji, če bi zainteresirani dejavniki med seboj tesneje sodelovali in če bi v ta namen delovali posebni krvodajalski odbori.

SVETOVNI DAN ZDRAVJA

7. aprila je bil svetovni dan zdravja. Posvečen je bil boju proti sladkorni bolezni. V ta namen je bilo več zdravstvenih predavanj, ki so bila dobro obiskana.

Občinski odbor Rdečega križa se zahvaljuje dr. Borisu Moškoni, docentki dr. Ljubici Vučetič-Završnik in pedagogom na šolah za organizacijo in izvedbo predavanj.

TEKMOVANJA V PRVI POMOČI

24. aprila 1971 so bila občinska tekmovanja, združena v mestu Ljubljani. Sodelovale so ekipe civilne zaščite in Rdečega križa.

V občini Moste-Polje je ekipa Rdečega križa občinskega odbora RK dosegla prvo mesto s 94 točkami in ima tako možnost sodelovati na tretjem republiškem tekmovanju v Velenju. Zmagovalno ekipo so sestavljale dijakinje VI. gimnazije Moste: Mojca Goršič, Alenka Kocjan, Silva Klavs, Jožica Kocjan, Ružica Bajič in Mojca Štrekelj.

Bralce obveščamo, da je v tem tednu imel Rdeči križ možnost zbiranja denarnih sredstev. Pri tem so se posebno izkazali mladi člani RK vseh šol z ročnimi nabiralniki po ulicah in bencinskih črpalkah. Zbranih je bilo 4642,00 din. Sredstva so namenjena za izvajanje programa Rdečega križa in mladih članov RK.

V letošnjem letu se je začela akcija zbiranja podpornega članstva, ki je še v teku. Dosegli je pristopilo v podporno članstvo 19 kolektivov in 140 posameznikov.

Vodja ekipe Mojca Goršič prevzema pokal

PLEMENITA AKCIJA

Letošnja akcija zbiranja oblačil, obutve, posteljnine in postelj je bila ena izmed prioritarnih nalog v programu dela Rdečega križa.

Vanjo je bilo vključenih devet osnovnih organizacij RK in krajevnih skupnosti s civilno zaščito. Zbrano je bilo okrog šest tisoč kilogramov blaga. Sodelovalo je 110 odraslih in 105 mladih članov Rdečega križa. Blago je prevažalo 30 avtomobilov. Občinskemu odboru Rdečega križa

za Ptuj smo darovali približno 1500 kg blaga, ostalo je uskladiščeno za potrebe naše občine.

Zahvaljujemo se vsem občanom za darovano blago, osnovnim organizacijam RK, krajevnim skupnostim in mladim članom RK za uspešno izvedbo akcije, posameznikom in podjetjem pa za prevoze.

Posebno zahvalo izrekamo aktivistom terena Kodeljevo, ki so uspešno in vzorno izvedli akcijo.

SONČNI VLAK

Rdeči križ Slovenije je tudi letos sodeloval pri izvedbi izleta za invalide. Avstrijskemu Sončnemu vlakom sta se priključila dva vagona že v Ljubljani. Izleta se je udeležilo 370 avstrijskih in 56 slovenskih invalidov. Iz naše občine sta potovala od 19. do 23. maja s Sončnim vlakom dva invalida, in sicer: Terezija Šmigoc in Jože Javornik.

Vsi so se na potovanju dobro počutili. Videli so veliko novih pokrajin. Prepotovali so čez 2200 km dolgo pot po Avstriji, Nemčiji, Švici, Liechtensteinu, Italiji in Sloveniji.

V vseh krajih, kjer se je vlak ustavil, so prišli pozdravit invalide najvišji predstavniki oblasti, razna društva pa so izvajala kulturne programe.

Iz naše občine so pozdravili invalide predstavniki občinskega odbora RK in mladi člani Rdečega križa osnovne šole Vide Pregarc.

Iskrena hvala podjetjem za popotna darila invalidom.

CIRIL ZUPANČIČ

Posnetek je iz Polja. Na tem križišču se kljub prometnim znakom še vedno dogajajo prometne nezgode. Varnostni organi se trudijo, da bi bilo nesreč in materialne škode čim manj. Kaže pa, da bo treba zaostri tudi kriterije za odmere kazni kršiteljem cestno prometnih predpisov. V vse gostejšem prometu moramo biti obzirnejši do ostalih sovoznikov, saj bomo le tako kos težavam, ki se pojavljajo na naših cestah iz dneva v dan.

CIRIL ZUPANČIČ

Šola dobrih pevcev

Letošnji dan mladosti so poljski šolarji proslavili z nizom lepih prireditev. Za sklep so 28. maja privabili v šolsko avlo lepo število poslušalcev na pevski nastop svojevrstne organizacijske oblike.

Nastop je s svojim zborom pripravil prof. Janez Žnidar, dolgoletni glasbeni pedagog na tej šoli.

Po uvodni besedi ravnatelja M. Žlajpaha je tov. Žnidar prevzel absolutno vodstvo prireditve, se pravi ne le kot dirigent, marveč tudi kot konferensje s povsem netradicionalnim povezovanjem programa, kar je celotno prireditev prestavilo iz svečanostne forme v obliko, podobno modernem showu.

S pedagoško notiranim ekskurzom je navzočim poslušalcem odgnil pogled na kopico

naporov in težav, ki jih morajo pevci in zborovodje premagati, preden vaje dozore za javen nastop.

Izvajani program (če odštejemo angleško skladnico My Bonny) v glavnem ni pokazal novitet, sicer pa je bil predstavljen bolj kot prerez večletnega dela. Impresionirala sta dva zglede pripravljena zborna recitativa v izvedbi celotnega zbora. Točka večera je bila kajpada pesem sužnjev iz opere NABUCCO, ki predstavlja nekakšen bestseller tega zbora in se je močno priljubila tudi publiki, ki je zahtevala ponovitev.

Nastop je znova dokazal, da je poljska šola odlično založena z dobrimi pevci, ki radi pojo in imajo radi svojega zborovodjo, ki jim, kakor smo videli, njih vdanost tudi hvaležno vrača.

JANEZ LAMPIC

Po sledih moščanske preteklosti

V Valvasorjevi Slavi vojvodine Kranjske, ki je izšla proti koncu 17. stoletja, lahko najdemo zapis o fužinskem gradu, ki se je nekoč imenoval Studenec. (Danes je ime ohranjeno v zvezi z bolnišnico za duševne bolnike.)

Valvasor pravi, da je grad oddaljen od mesta Ljubljane eno uro, leži ob reki Ljubljanici, ki je na tem mestu naravno s skalami zajezena in teče preko mlinskih koles.

Tu je stal mlin za izdelovanje papirja, dober tistim, ki so jih začeli graditi v Evropi v času reformacije.

Valvasor govori tudi o fužini na otoku, ki ga dela Ljubljana pod gradom. Do fužine vodi lesen most, edini poleg tistega v mestu.

Grad je torej dobil ime po fužini.

Tu se Ljubljana razliva v slapovih; Kaltenbrunn (nemški: kalt = mrzel, der Brunnen = vodnjak, studenec), ima pa ime po mrzlem studencu, ki izvira v bližini.

Grad ima obliko četverokotnika, na vsakem vogalu je okrašen s štiroglatim stolpom. Na notranji strani je veliko dvorišče. Valvasor ugotavlja zanemarjenost sob, ki so bile včasih poslikane.

Grad je leta 1528 sezidal ljubljanski župan Vid Khisel. V času protireformacije so mu ga vzeli jezuiti, ker je bil med najpomembnejšimi pristaši kranjskega protestantskega plemstva. Po ukinitvi pa je postal državna last, leta 1825 ga je na dražbi kupil Fidelis Terpinč.

V njegovem času so bile že izbrisane slike, o katerih je pisal Valvasor. Toda začelo se je novo obdobje. Terpinč in njegova žena sta preuredila grad, imela pa sta tudi smisel za umetnost. Pri mladih slikarjih (brata Šubic) sta naročila slike, do-

mači slikar je bil Langus, Ivana Kobilica pa je poučevala na gradu slikanje. V zbirki slik je tudi delo Mihaela Strojca.

Štiri stolpi še danes dokazujejo, da je bil grad dobro utrjen. Okoli njega je tekla voda v globokem jarku.

Pred mostom, zgrajenim nad jarkom, so na vsaki strani podobe z vite ko opremo. Nad mostom je pomol, vanj pa vzdignjena kamnita plošča s tremi izklesanimi grbi. V nemščini piše, da je grad sezidal Vid Khisel.

V mlino je izdeloval papir mojster Pankrac, fužinski podložnik. Vodni znak v papirju je bil Khislov grb.

Po petnajstih letih je mlin obstal. Deloval je torej v času protestantizma na Slovenskem, ko je Mandeljc tiskal knjige, Pankrac izdeloval papir, Khisel, lastnik papirnice, pa tudi ni bil nevažen.

Mlin so rabili za mletje sesekljanih cunj, dokler ni od njih ostala le še gosta kaša.

Po smrti lastnika gradu, Baumgartnerja, so se njegovi sorodniki preselili v Ljubljano (1939), grad pa je odkupila in preuredila v stanovanjsko Kredita banka v Ljubljani.

Videli smo, da segajo začetki papirničarske tradicije daleč nazaj. Prava tovarna pa je malo nižje šele

TEKMOVANJE MLADIH MATEMATIKOV

Tudi letos so se najbolj bistre glavice vseh petih šol naše občine pomerile na tekmovanju za srebrno Vegovo priznanje, ki ga je organiziral aktiv matematikov na osnovni šoli Vide Pregarc po navodilih zavoda za šolstvo in v sodelovanju z društvom matematikov, fizikov in astronomov. Pred tem so bila šolska tekmovanja, na katerih so najboljši pionirji prejeli bronasta Vegova priznanja.

Tekmovanju so prisostvovali tudi učitelji matematike iz naše občine, ki so takoj po končani preizkušnji pregledali naloge in ugotovili rezultate. V odstotkih sta največ srebrnih Vegovih priznanj osvojili šoli Vide Pregarc (31,03 %) in Polje (30 %).

Najboljši mladi matematiki so poleg priznanj prejeli tudi nagrade v vrednosti 1.600,00 din. Za nagrade so prispevali Saturnus, OZPM, KS Zelena jama in Kolinska tovarna.

Naslednje tekmovanje bo v republiškem merilu, kjer bodo podeljevali zlata Vegova priznanja. Tega se bodo udeležili 4 pionirji iz naše občine. Želimo jim veliko uspeha!

NASVET PIŠOČIM

Vsem pišočim, ki redno ali občasno pišete za Našo skupnost in morebiti še za druge časopise, priporočamo, da pri navajanju manj znanih kratic in okrajšav, ki so v rabi, izpišete celo besedo. Denimo, da gre za kratko PK. Če bomo napisali plavalni klub, bomo s tem zadostili estetskim in grafičnim pravilom predvsem pa želji bralcev, ki čestokrat ne morejo razvozlati zapletenih okrajšav. Težko je bralcu namreč ugibati kaj denimo, pomeni kratica JPI, SO, obč. in razne druge ne bodi ga treba.

ALENKA LOBNIK

Letos poteka 26 let, odkar je bila 4. junija 1945 ustanovljena v Sloveniji prva transfuzijska postaja. Krvodajalci in organizatorji se ta dan spominjajo opravljene dolžnosti do sočloveštva. Ob tem prazniku se zahvaljujemo vsem krvodajalcem in organizatorjem za pomoč in sodelovanje. Proslave v mestnem gledališču se je udeležilo 380 najzaslužnejših darovalcev krvi in aktivistov mesta Ljubljane.

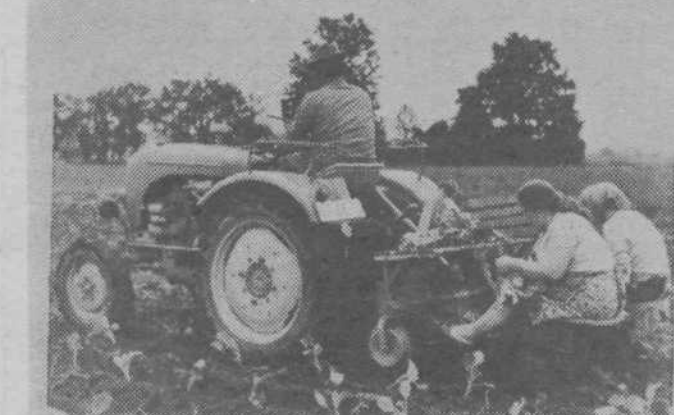
VEVČE

Letošnji krajevni praznik na Vevčah bo širšega obsega, ker bo povezan z jubilejem nogometnega kluba Slavija, ki slavi petdesetletnico obstoja. Tako bo na sporedu nogometni turnir pionirskih, mladinskih in članskih moštev. Organizirana pa bodo tudi tekmovanja v plavanju in mogoče še v čem. Praznik Vevč bo kulturno popestril papirniški pihalni orkester s promenaadnim koncertom. Torej 24. junija bo na Vevčah res kaj videti in slišati.

Ob jubileju nogometnega kluba Slavija bo – kot kaže – le dokončana tribuna pri nogometnem igrišču.

Krajevna organizacija SZDL bo v bližnji prihodnosti nagradila več svojih članov za dolgoletno delo v tej organizaciji.

Člani ZK so razpravljali o strukturi ZK v Ljubljani in o stabilizacijskih ukrepih. Izvolili so tudi novega sekretarja. Tako bo zdaj to organizacijo vodil Stane Cerne.

STROJNO SAJENJE ZELJNIH SADIK

Tudi v Hrastju se poljedelci že poslužujejo kmetijske mehanizacije, kar nam lepo kaže naš posnetek. Razumljivo je, da brez dobre volje in veliko truda ne moremo razvijati dobrega in sodobnega kmetijstva. Takih ali podobnih primerov je iz dneva v dan vse več. Zato se tudi ljudje vestno zavzemajo za čimboljši pridelek, saj jim je kmetijstvo glavni vir dohodka. Vse hitrejši tempo razvoja kmetijstva pa narekuje tudi večje sposobnosti, kajti brez dobrega delavca tudi stroj ne pomeni vse. V Hrastju je precejšnji vir dohodka zelje, ki ga spravljajo v skisovalne silose, da je kasneje pripravljen za prodajo.

CIRIL ZUPANČIČ

Mineral

Tovarna naravnega in umetnega kamna LJUBLJANA

Proizvajamo in nudimo:

- teraco dolomitni pesek
- teraco plošče
- izdelke iz betona in umetnega kamna
- marmor plošče v različnih velikostih in barvah